

konstrukcí.

**Základní seznam minimálního vybavení (MMEL)
(Master Minimum Equipment List)**

Seznam zpracovaný pro konkrétní typ letadla držitelem jeho Typového osvědčení a schválený jemu příslušným leteckým úřadem, obsahující položky, z nichž jedna nebo více smí být neschopné provozu na začátku letu, aniž dojde ke snížení úrovně bezpečnosti letu stanovené tímto předpisem. Tento seznam může být spojován se zvláštními provozními podmínkami, omezeními nebo postupy.

Změna Typového návrhu (Type Design Change)

Změna oproti stavu, ve kterém Typový návrh získal Typové osvědčení.

**Zvláštní specifikace letové způsobilosti (ZSLZ)
(Special Airworthiness Specification)**

ZSLZ je soubor údajů letové způsobilosti pro letadla, kterým nebylo vydáno typové osvědčení, nebo jejichž typové osvědčení je neplatné. Vydaná ZSLZ je závazným technickým dokumentem, který vymezuje vlastnosti, použití a údržbu letadla pro zachování jeho letové způsobilosti.

ZÁMĚRNĚ NEPOUŽITO

RTCA	Americká radiotechnická komise (USA) Radio Technical Commission of America	TSO	Technický normalizační příkaz vydaný FAA Technical Standard Order
SAE	Společenství automobilních, leteckých a kosmických inženýrů (USA) Society of Automotive Engineers	ÚCL	Úřad pro civilní letectví ČR Civil Aviation Authority of the Czech Republic (CAA CZ)
SB	Servisní bulletin Service Bulletin	WM, WDM	Album elektroschémat Wiring Manual, Wiring Diagram Manual
SRM	Příručka pro opravy konstrukce letadla Structural Repair Manual	ZOLZ	Zvláštní osvědčení letové způsobilosti Special Certificate of Airworthiness
ST	Sekce technická Airworthiness Division	ZSLZ	Zvláštní specifikace letové způsobilosti Special Airworthiness Specification
TO (TC)	Typové osvědčení Type Certificate		
STC	Doplňkové typové osvědčení Supplemental Type Certificate		

ZÁMĚRNĚ NEPOUŽITO

vydání STC je povinen poskytnout ÚCL podklady pro úpravy přílohy k TO v českém i anglickém jazyce.

2.1.12 Držitel Typového osvědčení nebo STC musí uchovávat všechny materiály, jimiž byla způsobilost typu prokázána, po celou dobu, po kterou budou výrobky daného typu v provozu. Tyto materiály musí zajistit proti dodatečným úpravám a přehledně uspořádat tak, aby se ÚCL mohl kdykoliv znovu přesvědčit, jak bylo plnění jednotlivých požadavků předpisové základny podle ust. 2.1.2 prokázáno.

2.1.13 Podklady pro Typové osvědčení nebo STC, stejně jako podklady pro změnu Typového osvědčení lze smluvně převést na jinou osobu. Uzavření této smlouvy podléhá oznamovací povinnosti vůči ÚCL nejpozději do 3 dnů od data platnosti takové smlouvy. Obligatoří náležitostí smlouvy musí být stanovisko nového subjektu o převzetí povinnosti spojené se zachováním letové způsobilosti letadla podle původního Typového osvědčení popř. STC. Práva a povinnosti držitele Typového osvědčení nebo STC lze předat novému držiteli pouze dle příslušných postupů.

2.1.14 Typové osvědčení se nevydává letadlům ve zvláštních kategoriích způsobilosti Pro omezené použití, Experimentální a Historická. Pro letadla v uvedených kategoriích způsobilosti vydává ÚCL Zvláštní specifikaci letové způsobilosti. V případě, že není vydáno typové osvědčení v kategorii Pro zvláštní účely, vydává ÚCL pro tato letadla Zvláštní specifikaci letové způsobilosti.

2.2 Prokazování typové způsobilosti motorů a vrtulí

2.2.1 Žadatel o vydání Typového osvědčení motoru nebo vrtule předloží ÚCL žádost, jejíž forma a obsah jsou stanoveny v příslušných postupech, včetně Typového návrhu. Úřad přijme pouze žádost předloženou žadatelem, který je držitelem Oprávnění organizace k projektování podle příslušných postupů ÚCL nebo o takové oprávnění zažádal. Řízení o této žádosti skončí, pokud žadatel v době 5 roků u motorů nebo vrtulí pro dopravní letadla a 3 roků pro ostatní motory nebo vrtule po jejím podání neprokázal ÚCL typovou způsobilost motoru nebo vrtule, o jejíž schválení žádal. V takovém případě může žadatel předložit novou žádost s aktualizovanou předpisovou základnou. ÚCL může uznat provedené průkazy, kterých se nedotkla nezbytná aktualizace předpisové základny.

2.2.2 ÚCL schvaluje žadatelem navrženou předpisovou základnu s použitím dokumentů uvedených v Příloze 1 tohoto předpisu, platných ke dni doručení žádosti ÚCL.

2.2.3 Způsobilost typu motoru nebo vrtule prokazuje ÚCL žadatel. K průkazům může použít pouze výsledky zkoušek a měření, pokud byly provedeny subjekty oprávněnými nebo uznanými ÚCL.

2.2.4 Všechny výrobky podléhající státnímu odbornému dozoru v civilním letectví použité v motoru nebo vrtuli, jejichž způsobilost se prokazuje, musí být typově schváleny nebo jejich typová způsobilost musí

být ÚCL uznána. Pro návrh letadlových částí, které byly certifikovány jako součást návrhu výrobku v souladu s Hlavou 2 a 3, není vyžadováno samostatné typové osvědčení.

2.2.5 Žadatel

- a) prokáže ÚCL shodu motoru nebo vrtule, s nimiž se provádí průkaz splnění požadavků předpisové základny, s Typovým návrhem v souladu s příslušnými postupy. Současně předloží s dostatečným časovým předstihem ÚCL program a časový rozvrh prokazování typové způsobilosti motoru nebo vrtule, aby umožnil účast pracovníků ÚCL při zkouškách,
- b) shrne celkový průkaz splnění jednotlivých požadavků předpisové základny podle ust. 2.2.2 do Přehledu plnění (Kontrolního seznamu průkazů). Přehled plnění musí obsahovat nejméně tyto informace:
  - 1) označení článku, ustanovení nebo odstavce předpisové základny,
  - 2) označení poslední provedené změny dokumentů podle Přílohy 1, čísla dodatku, data vydání nebo dat účinnosti jednotlivých požadavků,
  - 3) název nebo nadpis příslušného článku, ustanovení nebo odstavce předpisu,
  - 4) způsob průkazu, např. konstrukční údaje, výpočet, rozbor, pozemní zkouška, laboratorní zkouška, zkouška na simulátoru, letová zkouška a pod.,
  - 5) název a označení dokumentu předloženého jako průkaz splnění daného požadavku předpisové základny,
  - 6) název nebo označení oddělení odpovědného za předložený dokument, popř. osoby nebo osob odpovědných za provedení průkazu, pokud není předkladatelem právnická osoba,
  - 7) vyjádření k plnění jednotlivých bodů předpisové základny (prokázáno, prokázána stejná úroveň bezpečnosti, neprokázáno, netýká se),
  - 8) datum předložení ÚCL s podpisem oprávněné osoby žadatele,
  - 9) datum a podpis schvalujícího pracovníka ÚCL,
- c) předloží Příručku pro provoz, která musí obsahovat tyto části:
  - základní popis a funkce motoru nebo vrtule (včetně vyobrazení, řezů, schémat)
  - specifikaci modelů (verzí) (pokud je tato příručka společná pro typovou řadu)
  - základní technické údaje (např. výkony, měrné spotřeby paliva, otáčky, plnicí tlak vzduchu); možné i grafické vyjádření pomocí charakteristik
  - provozní omezení (maximální a minimální hodnoty provozních teplot, popř. tlaků, vnějšího ovzduší, provozních hmot, zrychlení, úhlových rychlostí, obrátů a příp. jiných, pro letovou způsobilost rozhodujících parametrů)

2.5.4 ÚCL osvědčuje letovou způsobilost nově vyrobeného letadla vydáním Osvědčení letové způsobilosti, viz ust. 2.7.

2.5.5 Pověřený zástupce výrobce potvrzuje shodu motoru nebo vrtule se schváleným typem. ÚCL na základě tohoto potvrzení potvrzuje letovou způsobilost tohoto motoru nebo vrtule.

2.6 Letová způsobilost ostatních výrobků letadlové techniky a soustav letadel vyráběných v České republice podle schváleného typu

2.6.1 Jednotlivé výrobky civilní letadlové techniky, vyráběné podle schváleného typu, musí být vyráběny oprávněným výrobcem. ÚCL opravňuje výrobce podle příslušných postupů. Výrobky téhož typu, vyráběné různými výrobci, musí být jednoznačně vzájemně rozlišitelné.

2.6.2 Výrobce musí ÚCL prokázat, že je držitelem úplné aktualizované výrobní dokumentace.

2.6.3 Výrobce musí být schopen dodat Pokyny pro zástavbu, provoz, obsluhu a údržbu každému žadateli tak, aby zástavba, předeepsaná obsluha a údržba mohly být prováděny přesně v souladu s požadavky uvedených Pokynů. Výrobce rovněž odpovídá za provádění změnové služby Pokynů.

2.6.4 Letovou způsobilost výrobku potvrzuje oprávněný zástupce výrobce, jestliže se přesvědčil o shodě nového výrobku se schváleným typem a jeho způsobilosti nebo mu shoda a způsobilost byly doloženy. Výrobce opatří výrobek, jehož letová způsobilost byla potvrzena, dokladem letové způsobilosti. Postupy osvědčení letové způsobilosti nového výrobku vyrobeného podle schváleného typu musí být přesně vymezeny ve schváleném Výkladu organizace, který je podkladem k vydání Oprávnění k výrobě.

2.7 Osvědčení letové způsobilosti letadel

2.7.1 ÚCL vydává letadlům Osvědčení letové způsobilosti ve standardních nebo zvláštních kategoriích způsobilosti.

2.7.2 Výrobce, vlastník, nebo provozovatel (dále žadatel) může žádat ÚCL o vydání standardního Osvědčení letové způsobilosti letadla vyráběného sériově v České republice podle schváleného typu. K tomu účelu musí:

- predložit potvrzení oprávněné osoby u oprávněného výrobce letadel, že mu byla prokázána nebo doložena shoda letadla se schváleným typem,
- predložit protokol zkušebního letu, při němž bylo zjištěno, že letadlo svými výkony a vlastnostmi odpovídá schválenému typu,
- přistavit letadlo ÚCL k sériové zkoušce, tj. podrobné prohlídce a zkušebnímu letu, jehož

program k ověření letových výkonů a vlastností stanoví ÚCL.

2.7.3 ÚCL rozhodne na základě podkladů získaných podle ustanovení 2.7.2 a) až c) o vydání standardního Osvědčení letové způsobilosti letadla, popř. stanoví, zda vydá, po odstranění zjištěných nedostatků, standardní Osvědčení letové způsobilosti nebo zda je nutné ověřit po jejich odstranění výkony, nebo letové vlastnosti letadla dalším zkušebním letem.

2.7.4 ÚCL vydá standardní Osvědčení letové způsobilosti letadlu dováženému ze zahraničí podle jím schváleného nebo uznaného typu na základě:

- Exportního osvědčení letové způsobilosti vydaného leteckým úřadem státu výroby u nového letadla nebo leteckým úřadem státu zápisu do rejstříku, respektujícího požadavky ÚCL, ve výjimečných případech na základě dokladu výrobce o shodnosti letadla se schváleným typem. Exportní osvědčení nesmí být starší než 60 dnů od data jeho vystavení, letadlo nesmí nalétat od tohoto data více než 50 letových hodin
- zkušebního letu, který provede, nebo kterého se zúčastní pracovníci ÚCL k ověření, zda letadlo odpovídá svými výkony a vlastnostmi schválenému typu a zda jeho soustavy pracují bez závad
- dalších dokladů dle požadavků pro dovoz letadel stanovených ÚCL.

2.7.5 ÚCL vydá standardní Osvědčení letové způsobilosti v té standardní kategorii, pro niž žadatel prokázal splnění požadavků předpisové základny, kterou schválil s přihlédnutím ke kategorii a druhům provozu uvedeným v žádosti, jestliže provedením zkušebního letu k ověření výkonů a vlastností letadla a funkce jeho soustav nebudou zjištěny závažné nedostatky. ÚCL může osvědčit letadlo s osvědčením způsobilosti ve standardní kategorii způsobilosti, pro některé účely i v kategorii způsobilosti Pro zvláštní účely.

2.7.6 Vydání Zvláštního osvědčení letové způsobilosti (ZOLZ)

2.7.6.1 Vydání ZOLZ pro dlouhodobé použití

ÚCL může vydat letadlům, u nichž nebylo možno prokázat v plném rozsahu splnění předpisové základny, ZOLZ s takovými omezeními, která vyplynou z neprokázaných požadavků stanovené předpisové základny, zaručí přijatelnou míru bezpečnosti letového provozu a vyloučí újmu na zdraví, resp. škody na majetku třetích osob, v těchto zvláštních kategoriích způsobilosti:

- Experimentální (viz 6.3.1)
- Pro zvláštní účely (viz 6.3.2)
- Pro omezené použití (viz 6.3.3)
- Historická (viz 6.3.4). ~~Rezervováno.~~

HLAVA 5 - OZNAČOVÁNÍ VÝROBKŮ

5.1 Všeobecně

5.1.1 Každý výrobek letadlové techniky podléhající státnímu odbornému dozoru v civilním letectví a každý výrobek, kterému program údržby schválený ÚCL stanovuje provozní lhůtu, musí být označen výrobcem, jak je uvedeno dále.

5.1.2 Označení musí být trvalé a čitelné, provedené např. ražením, leptáním, rytím nebo elektrojiskrově, a to pokud možno na kovové součásti odolávající žáru. Je-li výrobek příliš malý a nelze na něj upevnit štítek s požadovanými údaji, musí být údaje uvedeny na závěsce upevněné k danému výrobku. Výrobek však musí být označen a to způsobem, který schválí ÚCL.

5.1.3 Je zakázáno přemísťovat výrobní štítky nebo závěsky z jednoho výrobku na jiný.

5.2 Označování letadel, motorů a vrtulí

5.2.1 Každý žadatel o Osvědčení letové způsobilosti letadla musí prokázat, že dané letadlo je označeno žáruvzdorným štítkem obsahujícím údaje dle ust. 5.2.2, upevněným na vnějším povrchu letadla takovým způsobem, aby byla nepravděpodobná ztráta čitelnosti štítku nebo jeho odstranění za normálního provozu, stejně jako jeho ztráta nebo zničení při nehodě.

5.2.2 Každý výrobce letadla je povinen označit každé vyrobené letadlo žáruvzdorným štítkem nejméně s těmito údaji:

- názvem výrobce
- typovým označením včetně označení verze (modelu)
- číslem Typového osvědčení, pokud bylo vydáno
- výrobním číslem letadla
- jakoukoliv další informací, kterou ÚCL shledal vhodnou.

5.2.3 Každý výrobce motoru je povinen označit každý vyrobený motor žáruvzdorným štítkem nejméně s těmito údaji:

- názvem výrobce
- typovým označením včetně označení verze
- číslem Typového osvědčení, pokud bylo vydáno
- výrobním číslem motoru
- vzletovým výkonem motoru
- jakoukoliv další informací, kterou ÚCL shledal vhodnou.

5.2.4 Každý výrobce vrtule je povinen označit každou vyrobenou vrtuli způsobem podle ust. 5.1.2 těmito údaji:

- názvem výrobce
- typovým označením včetně označení verze
- číslem Typového osvědčení, pokud bylo vydáno
- výrobním číslem vrtule
- jakoukoliv další informací, kterou ÚCL shledal vhodnou.

5.2.5 Každý výrobce součásti, pro niž je předepsána provozní lhůta programem údržby schváleným ÚCL, musí takovou součást označit v souladu s ust. 5.1.2 kusovníkovým a výrobním číslem nebo jiným způsobem, který ÚCL schválí jako rovnocenný.

5.2.6 Letadla se Zvláštním osvědčením letové způsobilosti v kategorii „Experimentální“ (Experimental), „Pro zvláštní účely“ (Restricted), a „Pro omezené použití“ (Limited) a „Historická“ (Historic) musí být označena nápisem „EXPERIMENTAL“, „RESTRICTED“, „LIMITED“, „HISTORIC“, podle kategorie Zvláštního osvědčení letové způsobilosti.

5.2.7 Individuálně vyrobená letadla se Zvláštním osvědčením letové způsobilosti v kategorii „Experimentální“ (Experimental) musí být označena štítkem s následujícím textem: „Toto je individuálně vyrobené letadlo, které nespĺňuje některé požadavky civilních leteckých předpisů“.

5.2.8 Letadla se Zvláštním osvědčením letové způsobilosti v kategorii „Historická“ (Historic) musí být označena štítkem s následujícím textem: „Toto letadlo má osvědčení letové způsobilosti ve zvláštní kategorii HISTORIC. Letadlo splňuje mezinárodní normy pouze v omezené míře“.

5.3 Označování ostatních výrobků podléhajících státnímu odbornému dozoru v civilním letectví

Každý výrobce musí označit výrobek nejméně těmito údaji:

- označením výrobce
- názvem výrobku
- typovým označením výrobku včetně označení verze
- označením příslušného ETSO, pokud bylo uděleno Oprávnění ETSO
- katalogovým číslem výrobku stanoveným výrobcem (Part Number)
- výrobním číslem výrobku

HLAVA 6 - KATEGORIE LETADEL

6.0 Kategorie letadel

Kategorie letadel se dělí na:

- kategorie způsobilosti;
- kategorie použití.

6.1 Kategorie způsobilosti

ÚCL přiřadí při osvědčování typové způsobilosti každému letadlu kategorii způsobilosti v souladu s použitým předpisem letové způsobilosti uvedeným v předpisové základně, podle níž byla typová způsobilost letadla osvědčena.

Rozlišují se standardní kategorie způsobilosti (viz 6.2) a zvláštní kategorie způsobilosti (viz 6.3).

6.1.1 Kategorie způsobilosti musí být uvedeny v Letové příručce letadla v kapitole Omezení a v Typovém osvědčení nebo Doplňkovém Typovém osvědčení (STC).

6.2 Standardní kategorie způsobilosti letadel

Standardní kategorie způsobilosti letadel jsou přesně definovány předpisem letové způsobilosti (stavebním předpisem) a rozlišují se tyto kategorie:

6.2.1 Normální (Normal)

Kategorie normální je kategorie, do níž se zařazují letouny, kluzáky, vrtulníky, balóny a vzducholodě schválené pouze pro normální neakrobatický provoz.

6.2.2 Cvičná (Utility)

Kategorie cvičná je kategorie, do níž se zařazují letouny, kluzáky a motorové kluzáky schválené pro částečně akrobatický provoz.

6.2.3 Akrobatická (Acrobatic)

Kategorie akrobatická je kategorie, do níž se zařazují letouny a kluzáky schválené pro akrobatický provoz.

6.2.4 Pro sběrnou dopravu (Commuter)

Kategorie pro sběrnou dopravu je kategorie, do níž se zařazují vícemotorové vrtulové letouny s nejvýše 19 sedadly, vyjma sedadel pilotních, do maximální vzletové hmotnosti 8 618 kg (19 000 lb) a které jsou určeny pro neakrobatický provoz.

6.2.5 Dopravní (Transport)

Kategorie dopravní je kategorie, do níž se zařazují vícemotorové letouny a vrtulníky.

6.3 Zvláštní kategorie způsobilosti letadel**6.3.1 Experimentální (Experimental)**

Kategorie experimentální je kategorie, do níž se zařazují letadla určená pro:

- a) zkoušení nových koncepcí, nového vybavení, nových zástaveb, nových provozních metod, nebo nového použití letadla schváleného typu;
- b) průkaz plnění požadavků předpisu letové způsobilosti včetně letů k průkazu plnění požadavků pro vydání typového osvědčení, letů k ověření větších změn konstrukce, letů k průkazu požadavků předpisu letové způsobilosti na funkci a spolehlivost;
- c) výcvik posádek žadatele;
- d) předvádění letadla včetně přeletů k předvádění a zpět;
- e) účast na leteckých závodech včetně přeletů k závodům a zpět;
- f) průzkum trhu;
- g) provoz amatérsky postavených letadel užívaných pouze pro vlastní vzdělání a rekreaci.

6.3.2 Pro zvláštní účely (Restricted)

Kategorie pro zvláštní účely je kategorie, do níž se zařazují letouny, vrtulníky určené pro zemědělské, lesní a stavební práce, leteckou fotografii, kartografii, geologický průzkum, hlídkování, kontrolu dálkových potrubí, linek vysokého napětí nebo kanálů, pro meteorologické účely, leteckou reklamu, nebo jiný účel přesně vymezený ÚCL.

6.3.3 Pro omezené použití (Limited)

Kategorie letadel pro omezené použití je kategorie, do níž se zařazují letadla, která nebyla konstruována podle civilních předpisů letové způsobilosti nebo nespĺňují požadavky takového předpisu pro zvolenou kategorii uvedenou v ustanovení 6.2.1 až 6.2.5, ale jejich použití je možno podle posouzení ÚCL povolit se zvláštními omezeními.

6.3.4 Historická (Historic)

Do kategorie historická mohou být zařazena civilní letadla:

- a) jejichž typové osvědčení bylo vydáno členským státem EU před 1. lednem 1955 a jejichž výroba byla ukončena před 1. lednem 1975 a v současné době nemají platné typové osvědčení, resp. držitel typového osvědčení neexistuje a jedná se tedy o tzv. Orphan aircraft; nebo
- b) musí mít zřejmý historický význam, byla vyrobena nejméně 35 let před podáním žádosti o vydání

ZOLZ v této kategorii, jejich původní civilní typové osvědčení musí být nejméně 50 let staré, přičemž v takovém případě se musí jednat o letadlo, které nemá platné typové osvědčení třetího státu, ani EASA typové osvědčení, ani EASA zvláštní specifikaci letové způsobilosti;

c) repliky letadel definovaných výše v bodech a) a b).

Rezervováno

6.3.5 ÚCL osvědčí letovou způsobilost letadel, u nichž nebylo možno prokázat splnění předpisu letové způsobilosti, ve zvláštní kategorii způsobilosti. Použití těchto letadel v provozu je možné pouze se zvláštními provozními omezeními, které ÚCL stanoví v souladu s ustanovením 2.7.6.

6.4 Kategorie použití

6.4.1 ÚCL na základě žadatelem navrhovaného nebo prováděného programu údržby, stavu letadla a účelu použití stanoví nebo změní kategorie použití při vydávání nebo prodlužování Osvědčení letové způsobilosti. Stanovení kategorie použití nezbavuje provozovatele letadla povinnosti plnit požadavky příslušných provozních předpisů pro provedení letu.

6.4.2 Jednotlivé kategorie použití jsou:

a) Pro veřejnou dopravu (Transport)

Do kategorie pro veřejnou dopravu se zařazují vícemotorová letadla, která lze používat pro přepravu osob nebo zboží za úplatu nebo v nájmu a která jsou schválena v kategorii způsobilosti dopravní nebo pro sběrnou dopravu.

b) Obchodní (Commercial)

Do kategorie obchodní se zařazují letadla pro maximálně 9 cestujících, která je možno používat pro přepravu osob, zboží a pošty za úplatu nebo v nájmu.

c) Pro letecké práce (Aerial Work)

Do kategorie pro letecké práce se zařazují letadla, která smí být používána pro letecké práce v rozsahu vymezeném v letové příručce.

d) Soukromá (Private)

Do kategorie soukromé se zařazují letadla, která lze používat pouze pro vlastní potřebu provozovatele nebo vlastníka.

6.5 Zápis kategorií do Osvědčení letové způsobilosti nebo Zvláštního osvědčení letové způsobilosti

6.5.1 U letadel standardních kategorií způsobilosti se zapisují do Osvědčení letové způsobilosti kategorie použití.

6.5.2 U letadel zvláštních kategorií způsobilosti se do položky kategorie Zvláštního osvědčení letové způsobilosti zapisuje vždy jedna ze zvláštních kategorií způsobilostí.

6.5.3 Zvláštní osvědčení letové způsobilosti se nevydává, je-li způsobilost letadla osvědčena v kategorii způsobilosti standardní a následně v kategorii Pro zvláštní účely.

ZÁMĚRNĚ NEPOUŽITO